

#SOLIDARNIZUKRAINĄ

#СОЛІДАРНІЗУКРАЇНОЮ

Wsparcie dla obywateli Ukrainy: jak może pomóc przedsiębiorca

Wszyscy dostrzegamy katastrofalne skutki wojny w Ukrainie. Warto wiedzieć, że zarówno każdy przedsiębiorca jak i osoba fizyczna może prowadzić własne działania wspierające uchodźców oraz włączać się w inicjatywy na rzecz ukraińskich obywateli.

Najczęściej wykorzystywanymi formami pomocy są:

- zatrudnienie pracowników ukraińskich
- zapewnienie zakwaterowania oraz wyżywienie lub
- dokonanie darowizn w celach przeciwdziałania skutkom działań wojennych na Ukrainie a także
- pomoc w załatwieniu urzędowych formalności, np. związanych z nadaniem numeru PESEL czy zapisaniem dzieci do placówek edukacyjnych.

ZATRUDNIENIE OBYWATELA UKRAINY

Z uwagi na szczególną sytuację związaną z agresją rosyjską na Ukrainę, polski ustawodawca zdecydował się na **wprowadzenie uproszczonej procedury zatrudniania obywateli Ukrainy**.

Zatrudnienie obywatela Ukrainy jest możliwe, **jeżeli przekroczył on granicę legalnie po 24 lutego 2022 r.** Z zatrudnieniem tym wiąże się jednak określone obowiązki pracodawcy.

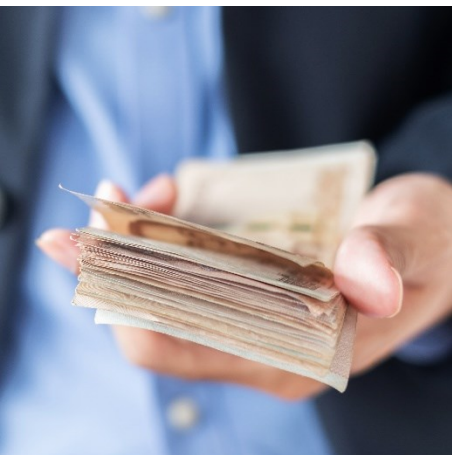
Przede wszystkim pracodawca obowiązany jest dokonać powiadomienia do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy powierzającego pracę. Nastąpić to musi **w terminie 14 dni** od podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy.

Powiadomienia można dokonać wyłącznie drogą elektroniczną na stronie praca.gov.pl (kliknij w link, aby wejść na właściwą stronę).

O czym należy pamiętać zatrudniając obywatela Ukrainy?

- wynagrodzenie wypłacane obywatelowi Ukrainy nie może być niższe niż płaca minimalna lub minimalna stawka godzinowa,
- należy zawrzeć z obywatelem Ukrainy umowę pisemną, w której muszą zostać uwzględnione warunki zawarte w powiadomieniu złożonym do urzędu pracy,
- zanim zostanie podpisana umowa z obywatelem Ukrainy, pracodawca powinien przedstawić mu jej tłumaczenie w języku dla niego zrozumiałym,
- zawarcie umowy związane jest z obowiązkiem zgłoszenia obywatela Ukrainy do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego **w terminie 7 dni od dnia podjęcia przez niego pracy**.

WAŻNE! Obywatel Ukrainy może zostać zatrudniony wyłącznie na warunkach, które zostały określone w powiadomieniu złożonym do urzędu pracy. Jeżeli ma być dokonana zmiana stanowiska pracy lub wymiaru czasu pracy, wówczas należy dokonać zmiany umowy z cudzoziemcem i złożyć nowe powiadomienie.

**ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE Z TYTUŁU ZAPEWNIENIA
ZAKWATEROWANIA I WYŻYWIENIA**

Świadczenie pieniężne przysługuje każdej osobie, która zapewniła na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy jednak nie dłużej niż za okres 120 dni. Okres 120 dni może jednak zostać wydłużony, w szczególności jeżeli obywatel Ukrainy:

- posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie określone przepisami o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności,
- jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia,
- samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci.

Wypłata świadczenia następuje na podstawie złożonego wniosku do jednostki organizacyjnej gminy lub gminnej osoby prawnej.

Wysokość świadczenia wynosi 40 zł za osobę dziennie, ale kwota ta może być podwyższona przez wojewodę m. in. w przypadku, gdy podmiotem zapewniającym zakwaterowanie i wyżywienie jest jednostka organizacyjna, osoba prawna lub przedsiębiorca.

Świadczenie pieniężne przysługuje w przypadku:

- osób niepełnosprawnych, o których mowa wyżej, nie tylko za osobę niepełnosprawną, ale także za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób,
- kobiet w ciąży lub osób wychowujących dziecko do 12 miesiąca życia – za kobietę w ciąży i za każde jej małoletnie dziecko lub za opiekuna wychowującego dziecko do 12 miesiąca życia oraz za wszystkie jego małoletnie dzieci,
- osób samotnie sprawujących opiekę nad trojgiem i więcej dzieci - przysługuje za opiekuna i za każde małoletnie dziecko.

**DAROWIZNY NA PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM DZIAŁAŃ
WOJENNYCH NA UKRAINIE**

W związku z napiętą sytuacją za wschodnią granicą Polski, część przedsiębiorców nabywała i przekazywała w ramach darowizny artykuły higieniczne, spożywcze, biurowe, odzież, udostępniała swoje lokale oraz mieszkania dla osób potrzebujących z Ukrainy. W związku z tym ustawodawca postanowił wprowadzić **możliwość zaliczenia dokonanych darowizn na poczet kosztów uzyskania przychodów**.

Aby jednak przedsiębiorca mógł skorzystać z proponowanego przez ustawodawcę udogodnienia, darowizna musi zostać **przekazana w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.** na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy **wyłącznie następującym podmiotom:**

- organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących na terytorium Ukrainy,
- jednostkom samorządu terytorialnego,
- wojewodom,
- Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- podmiotom wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego
 - o ile koszty wytworzenia lub cena nabycia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

Dodatkowo kosztem uzyskania przychodów są **koszty poniesione z tytułu nieodpłatnego świadczenia**, którego celem jest przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego w okresie od 24 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. na rzecz podmiotów wymienionych powyżej, o ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

WSPARCIE W ZAŁATWIENIU PODSTAWOWYCH SPRAW URZĘDOWYCH

Uzyskanie numeru PESEL

Numer PESEL umożliwia skorzystanie z programów socjalnych, w tym uzyskania:

- jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł na osobę
- świadczenia 500+
- rodzinnego kapitału opiekuńczego
- świadczenia „dobry start” w kwocie 300 zł na rozpoczęcie roku szkolnego
- dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku
- świadczeń rodzinnych, np. zasiłku rodzinnego, becikowego, świadczeń rodzicielskich.

Obywatel Ukrainy, jeżeli chce uzyskać numer PESEL, ma na to **90 dni od momentu wjazdu na terytorium Polski** – dokonać tego może poprzez złożenie stosownego wniosku, do którego należy załączyć:

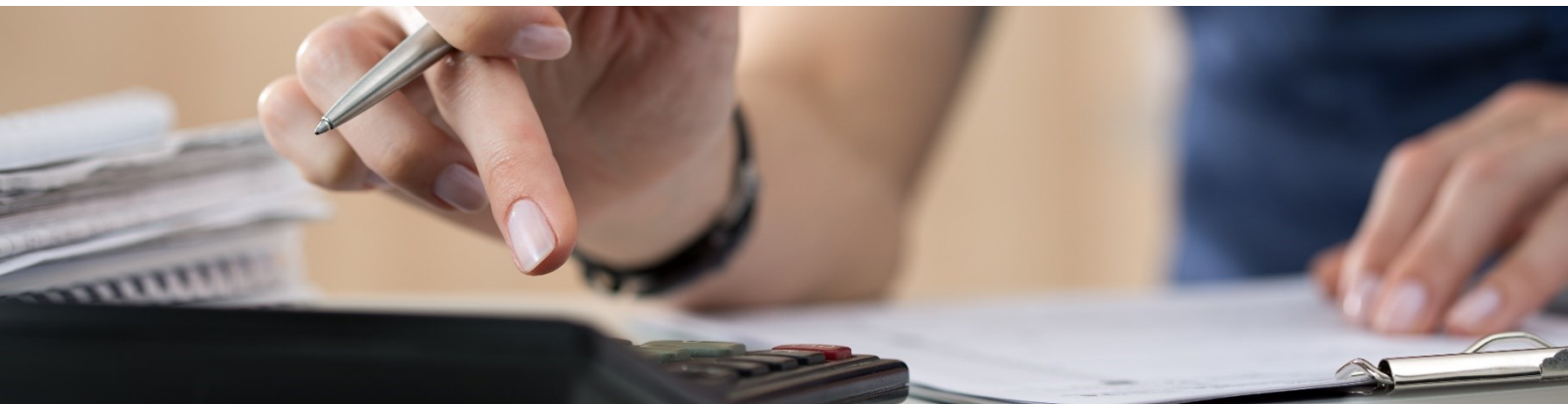
- **1 zdjęcie** o wymiarach 35×45 mm, wykonane na papierze fotograficznym nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku oraz spełniające wymagania określone w art. 29 ustawy o dowodach osobistych,
- **dokument tożsamości ze zdjęciem** umożliwiający ustalenie tożsamości obywatela Ukrainy.

Gdzie? W wybranym przez siebie urzędzie gminy. **Jaki jest koszt?** Usługa jest bezpłatna.

Założenie rachunku bankowego

Założenie i posiadanie rachunku bankowego jest bardzo ważne, gdyż to właśnie na ten rachunek obywatel Ukrainy może otrzymywać wynagrodzenie za pracę. Co więcej, posiadanie rachunku bankowego jest obowiązkowe, jeżeli obywatel Ukrainy zamierza ubiegać się o świadczenia socjalne – **wypłata wszelkich świadczeń następuje bowiem wyłącznie na wskazane przez obywatela Ukrainy konto.**

Jak więc założyć konto w banku? Zanim obywatel Ukrainy założy rachunek w konkretnym banku, powinien zapoznać się z ofertami banków i wybrać dla siebie ofertę najkorzystniejszą. Większość banków, z uwagi na szczególną sytuację – z myślą o sąsiadach za wschodniej granicą – postanowiła zaprezentować oferty skierowane specjalnie dla nich. Wiele banków zniósło opłaty za prowadzenie konta, posiadanie karty oraz wypłaty z bankomatów.

Jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł na utrzymanie

- **Komu przysługuje?** Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt w związku z przekroczeniem granicy po 24 lutego 2022 r. uznawany jest za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL.
- **Co należy zrobić aby otrzymać świadczenie?** Należy złożyć stosowny wniosek do właściwego organu gminy oraz **posiadać numer rachunku bankowego**, na który będą dokonywane wypłaty świadczenia.

Zapisanie dziecka obywatela Ukrainy do szkoły

Aby zapisać dziecko **w wieku 7-18 lat do szkoły**, należy złożyć stosowny **wniosek do dyrektora** wybranej przez siebie szkoły. Dzieci i młodzież z Ukrainy obejmowani są opieką i nauczaniem **na warunkach dotyczących obywateli polskich**.

Generalnie wniosek powinien być złożony do szkoły, w rejonie której dziecko mieszka – wówczas dyrektor danej szkoły zobowiązany jest takie dziecko do placówki przyjąć. Jeżeli rodzic planuje zapisać dziecko do szkoły, w rejonie której dziecko nie zamieszkuje – możliwość przyjęcia takiego dziecka uzależniona jest od tego, czy wybrana szkoła dysponuje wolnymi miejscami.

Co zrobić, jeżeli żadna z wybranych placówek nie dysponuje wolnymi miejscami? Rodzice mogą zwrócić się do organu prowadzącego szkołę (np. do wydziału edukacji gminy) z prośbą o wskazanie placówki z wolnymi miejscami.

Zapisanie dziecka do szkoły odbywa się w ciągu całego roku szkolnego. Dobór klasy następuje na podstawie sumy ukończonych lat nauki szkolnej za granicą. Sumę tę ustala się na podstawie dokumentów wydanych przez szkołę zagranicą, a w przypadku ich braku – na podstawie oświadczenia rodziców.

Zapisanie dziecka obywatela Ukrainy do przedszkola

W Polsce dzieci cudzoziemców **w wieku 3-6 lat** mają prawo do publicznej opieki przedszkolnej na takich samych zasadach jak polskie dzieci. Dzieci 6-letnie poddane są obowiązkowi przedszkolnemu, co oznacza rodzice muszą zapisać swoje dziecko **do przedszkola lub punktu przedszkolnego**. Dzieci w wieku 3-5 lat mogą, ale nie muszą, korzystać z przedszkoli.

Jak zapisać dziecko do przedszkola? Wystarczy złożyć podanie do dyrektora danego przedszkola. W przypadku przedszkoli nie obowiązuje rejonizacja, co oznacza że placówka będzie w stanie przyjąć dziecko, **jeżeli tylko posiada wolne miejsca**. Jeśli okaże się, że w danym przedszkolu nie ma miejsc, najlepiej zgłosić się do urzędu gminy, gdzie wskażą nam placówkę z wolnymi miejscami.

Jakie wymagane są dokumenty? Przy zapisie dziecka do placówki, rodzice dziecka lub jego opiekunowie wypełniają takie same dokumenty jak obywatele polscy.

Czy przedszkole dla obywateli Ukrainy jest odpłatne? Co do zasady, przedszkole jest odpłatne. Odpłatność dotyczy dzieci w wieku 3-5 lat. Wysokość opłat ustala dyrekcja placówki w porozumieniu z organem prowadzącym przedszkole (np. gminą). Niektóre gminy, z powodu wojny na Ukrainie, zdecydowały się znieść te opłaty dla dzieci uchodźców. Część prywatnych przedszkoli również oferuje darmową opiekę dla ukraińskich dzieci.

W przypadku 6-letnich dzieci – jako że są one objęte obowiązkiem przedszkolnym – **przedszkole jest bezpłatne**. Odpłatnością objęty jest sam pobyt dziecka w placówce. **Nie obejmuje on kosztów wyżywienia dzieci.**

Zapisanie dziecka obywatela Ukrainy do żłobka

Podobnie, jak w przypadku przyjęcia do przedszkola, o przyjęciu dziecka do żłobka decyduje dyrekcja placówki. Ta zaś podejmuje decyzję o przyjęciu w oparciu o ilość wolnych miejsc.

Jak zapisać dziecko do żłobka? Wystarczy złożyć podanie do dyrektora wybranej placówki. Największym problem z zapisaniu dziecka do żłobka może okazać się brak wystarczającej ilości miejsc. Przepisy specustawy ukraińskiej dopuszczają w tym zakresie możliwość utworzenia specjalnie z tego powodu żłobków, w związku można skierować zapytanie do urzędu gminy czy takowa placówka została utworzona.

Należy dodać, że **istnieje możliwość uzyskania dofinansowania do pobytu dziecka w żłobku**. Maksymalna kwota dofinansowania wyniesie 400 zł miesięcznie, ale nie więcej niż wysokość faktycznej opłaty ponoszonej przez rodziców za dany miesiąc pobytu dziecka. Oznacza to w praktyce, że jeżeli opłata miesięczna za pobyt dziecka w żłobku wynosi przykładowo 300 zł, to wówczas rodzic otrzyma dofinansowanie właśnie w tej kwocie.

Jak złożyć wniosek o dofinansowanie? Wniosek należy złożyć do ZUS wyłącznie drogą elektroniczną poprzez:

- Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS
- Portal Emp@tia
- lub poprzez bank, jeśli uruchomił taką usługę.

Zachęcamy do rozmowy z naszymi ekspertami, którzy chętnie odpowiedziedzą na pojawiające się pytania i wyjaśnią wątpliwości.

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU Z NASZYM ZESPOŁEM EKSPERCKIM

**AXELO Ostrowski Domagalski
i Wspólnicy sp. k.**

Karowa Office
Al. Tadeusza Rejtana 20 (III p.)
35-315 Rzeszów, Polska

T: +48 17 230 65 80
F: +48 17 230 65 85
E: axelo@axelo.pl

KRS: 0000535885
NIP: 813-369-94-40
Regon: 360354288

KRAKÓW / Oddział

EQUAL BUSINESS PARK
ul. Wielicka 28 (bud. B, cz. A, II p)
30-552 Kraków

KROSNO / Oddział

ul. Spółdzielcza 2 lok.1
38-400 Krosno

LWÓW / Oddział Ukraina

ul. Golubowicza 37/3, lok.1
79018 Lwów